

Onkel Danny fortæller ikke mere

Dan Turèll død 47 år gammel.

Nekrolog

AF HENRIK LIST

»Der er en skygge mindre i gaden. . .« rappede Dan Turèll – på omdrejningshøjde med 90'ernes dansebeats – da han i sommer for anden gang udgav en plade. Nummeret »Gennem Byen Sidste Gang« var en bevægende panorering ud over de københavnske kulisser, som han mere end nogen anden dansk forfatter har skrevet op til mytologisk storbystatus; en sidste, slentrende blues med alle os trofaste fans i hælene.

Selv om digtsamlingen »Tja-a cha-cha« lige før deadline landede på mit skrivebord, blev albummet »Pas på pengene« altså egentlig et passende multimediemix af et testamente for Karma Cowboy alias Doctor Sax alias Onkel Danny, der aldrig lod sig nøje med det skrevne ord – selv om han nåede at skrive tæt på de 100 bøger i sit 47-årige liv!

Efter længere tids alvorlig sygdom døde i går en af dansk kulturlivs mest farverige skikkelser, en mand, der allerede i levende live blev en mediemyte som kosmisk københavner.

De sortlakerede negle og den maskinklippede isse forvandlede i begyndelsen af 1970'erne en ganske ukendt ungdomsoprører og lyriker til en sjældent folkelig og fandenvoldsk selviscenesætter, der i Warholisk forstand fik sine 15 minutters berømmelse til at vare i tre årtier. Ikke mindst fordi han forstod at leve på kanten, uden at falde i afgrunden, og formåede at provokere den brede befolkning uden at støde den fra sig.

Dan Turèlls udgangspunkt var ellers typisk nok for hans generation. Men i modsætning til så mange af kammeraterne fra student- og hippieoprøret endte han hverken i gold marxisme eller stofomtåget deroute i de betongrå 70'ere.

Forfatteren og multimediekunstneren, Dan Turèll blev 47 år.

Andeligt og litterært var der nok inspirationer fra tidens beat-poesi, LSD-trips og østlig mystik, men allerede fra starten var Turèll (sammen med en Hans Jørgen Nielsen) forud for sin tid ved i lige så høj grad at dyrke tegneserier, stumfilm, hårdkogt kriminallitteratur, gonzo-journalistik eller gamle danske revyer. Populærkulturelle fænomener, som bestemt ikke havde nogen høj status, da den fabelagtige formidler i en strøm af artikler i begyndelsen af 70'erne grundlagde det, vi i de post-

modernistiske 90'ere kalder »det udvidede kulturbegreb«!

Samlet i f. eks. serier som »Mediemonter« og »Onkel Danny fortæller«, essaysamlinger som »Amerikanske Ansigter« og »Alverdens vampyrer«, samt spredt ud over hele det brogede hybrid-forfatter-skab, hvor dagbogsnoter, skitser, cut-up tekster, digte og artikler altid er blevet blandet i remix af tilbagevendende motiver, har disse indlæg været med til at undergrave både finkulturelt snobberi og socialdemokratisk fodformethed!

Det egentlige gennembrud fik han med erindrings- og fiktionsbogen »Vangede Billeder«, i dag lige så karskt, morsomt og friskt et Danmarks-(vrag)billede som ved udgivelsen i 1975. I litterært mere ambitiøse tekstsamlinger som »Karma Cowboy« (og talløse senere digtsamlinger) skinnede udenlandske forbilleder – ikke mindst den amerikanske 50'er-generation – derimod ofte for tydeligt igennem de ellers fine, zen-buddhistiske punktnedslag.

Men det var som mediamanipulator, happeningaktivist,

oplæser, stand-up komiker, omrejsende litteraturgøgler og fast gæst i talkshows og sladderspalter, at Dan Turèll blev sin tids mest kendte forfatter. Og det var som cool, karismatisk og ironisk scene-personlighed, jeg selv første gang oplevede ham, da han engang i 70'erne læste op i et brækstinkende kælderlokale på et seminarium i Esbjerg, hvor jeg længe havde slugt hans bøger på drengeværelset og vidst, at også jeg en dag måtte ende med leve af at skrive. . .

Rastløsheden og den enorme produktion tog aldrig af. Ud over at få en café opkaldt efter sig, være med til at lancere københavnerollen »Osvald«, oversætte litteratur og redigere Victor B. Andersens Maskinfabrik, påbegyndte Turèll i 1981 sin succesrige serie på et dusin hårdkogte veldrejede krimi-pasticher om den navnløse journalistdektektiv på det vilde Vesterbro.

I mediernes modvind

Filmatiseringen af debutkrimien »Mord i mørke« forlod forfatteren i vrede, og det var kun en ud af mange gange, hvor han også prøvede at være i mediernes modvind – hvad enten han sloges med skattevæsenet, Aktive Lytter og Seere eller forargede moralister, der ikke kunne klare hans forfriskende fornuftige udtalelser om legalisering af stoffer (– også her på forkant af den træge samfundsdebat i Janteland!).

Modet manglede aldrig. Heller ikke i den sidste digtsamling, der altså nåede ud lige efter den definitive deadline.

Turèll så døden i øjnene med vrede, melankoli og galgenhumor: »Som han sa'e på dødslejet./den Gamle: 'Dét/ var satans! Og jeg/der altid har regnet med/dét bare skete for/de andre fjolser!'«

Der er en skygge mindre i gaden – men sikken en én. Lad os løfte glassene på barerne i aften og skåle for Onkel Danny en sidste gang: Vores allesammens stamgæst, der aldrig var fedtet og altid havde råd til at gi' os endnu en omgang gode historier.